

Otázka: Religionistika

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Teji

Věda, která se zabývá náboženstvím

- snaží se jednotlivá náboženství pouze popsat a kvalifikovat jejich tradice, symboly aj.
  - nerozhoduje o správnosti víry v jedno nebo druhé náboženství, pouze je studuje
  - spolupracuje s filozofií, sociologií, historií, etikou a dalšími
  - začala se formovat v 19. století díky osvícenství
  - u zrodu stál např. Max Müller
  - od teologie se odlišuje tím, že nestuduje Boha, ale zkoumá všechna náboženství komplexně
-
- Členění obyvatel vůči religionistice:
    - ▶ Animisté – domnívají se, že s existencí duše existují duchovní bytosti – duchové. Kteří jsou součástí našeho světa a ovlivňují ho

- ▶ Polyteisté – věří ve více bohů, jež mají schopnosti v určitých oblastech (bůh Slunce aj.)
- ▶ Monoteisté – věří v jednoho boha, který stvořil Zemi
- ▶ Agnostici – tvrdí, že není dostatek důkazů, aby v boha věřili a že lidstvo nemůže vysledovat stvoření světa
- ▶ Ateisté – nevěřící
- ▶ Panteisté – tvrdí, že bůh je obsažen v celém vesmíru a je ve všech věcech
- ▶ Deisté – bůh dal světu první impuls a dále už do něj nezasahuje

- Výrazy:

- > Náboženství = filosofický systém, založený na něčí víře k vyšší, nadlidské moci
- > Mytologie = soubory příběhů a pověstí, které vznikly ústní lidovou slovesností v průběhu let,
jak si lidé o svých bozích vyprávěli
- > Kult = utívání jednoho boha nebo bohů, ale nemusí mít nutně náboženskou podstatu
- vyznačuje se obřady a rituály
- > Historická religionistika = studuje dějiny jednotlivých náboženství
- > Srovnávací religionistika = porovnává různé náboženské jevy

> Pravověrní věřící = lidé, kteří vyznávají určité náboženství a naplňují jeho obsah

> Kněží = jedinci, kteří vykládají a dohlíží na dodržování obřadů

> Duchovenstvo = tvoří je kněží a jsou autoritou společenského života

- každý člověk musí řešit otázky života, smrti, lidské existence a tyto otázky můžeme řešit filosoficky nebo nábožensky

- náboženství je spojeno s určitým regionem a jeho kulturou, která dost ovlivňuje náboženství

• Světová náboženství:

- Západní tradice čerpají ze semitské rodiny a je založena na tradici proroků a vyznávání jediného boha.

> judaismus, křesťanství a islám

- Východní tradice vychází z indické rodiny a charakteristická je snaha vysvobodit se z koloběhu životů, do kterých se všechny bytosti opakovaně rodí

• Různí lidé koukají na náboženství různě:

- Sigmund Freud : „ náboženství je iluze a člověk si jí vytváří, aby se cítil v bezpečí

Monoteistická náboženství

Judaismus

- 2. polovina 2. tisíciletí př. n. l. - jako náboženství hebrejských kmenů
- podle tradice jsou zakladateli národa praotcové **Abrahám, Izák a Jákob**
- ve 13. st. př.n.l. dal bůh prostřednictvím proroka Mojžíše židovskému národu **Zákon** (10 přikázání , vyrytých do 2 kamenných desek) - od této doby se formují dějiny Izraele
- centrem náboženského kultu Židů byl **Chrám v Jeruzalémě** (založil ho král **Šalamoun**), ten byl vypálen babyloňany, poté obnoven a znovu vypálen Římany- poté následovala tzv. **diaspora**= rozptýlení židovs. národa do celého světa
- základním posvátným spisem je **Tóra** (5 knih Mojžíšových) , která spolu s Proroky a Spisy tvoří **Tanach** - hebrejskou bibli. Výkladem Tanachu a žid. Nábož. Práva se věnuje Talmud, tvořený Mišnou a Gemarou
- k modlitbám, studiu či společens. Událostem se scházejí v synagogách
- židovští učitelé se nazývají rabíni = authority
- náboženská a později rasová nenávisť k Židům se nazývá antisemitismus (uzavírání v ghettech) vyvrcholení ve 20. století holocaustem = systematické vyvražďování, od nacistů během 2. sv.

Křesťanství

- nejrozšířenější světové náboženství
- učení je odvozeno od historické postavy Ježíše z Nazaretu (30 n. l- kazatel a reformátor židovství)
- základním spisem je Bible (ze Starého a Nového zákona)

_ křesťanem se člověk stává přijetím křtu vodou, který symbolizuje vzkříšení do nového života

_ pro křesťanská společenství se používá označení církev.

_ V prvních st. Po Ježíšově smrti byli křesťané pronásledováni, až v roce 313 vydal římský císař Konstantin I. Tzv. Milánský edikt - křesť. Zrovnoprávněno s ost. Náboženstvími

_ patří k jednomu ze tří směrů která se v průběhu historie křesťanství utvořily: katolictví, protestanctví a pravoslaví.

_ 1054 - velké schizma = konečné oddělení východní- pravoslavné (ortodoxní) církve

_ Pravoslavná církev- nepřijala papežství a nesouhlasila se zaváděním latiny do národních bohoslužeb

_ významným procesem v dějinách západního křesťanství je reformace (1517) - v čele s Martinem Lutherem, Janem Kalvínem kritizovali rozpor mezi Biblí a tehdejší církevní praxí - důsledkem je vznik protestantských církví.

Islám

- nejmladší monoteistické náboženství

- založení v 7. stol. Muhammadem - pocházel z města Mekka → Medína

- stoupenci islámu = muslimové , věří v jednoho boha - Alláha a v Muhammeda jako v jeho proroka

- dvěma hlavními větvemi jsou ší'ité a sunnité

Ší'ité - islámští vůdcové jsou potomky Muhammedovy rodiny

- po smrti Muhammeda neuznali za nástupce Abů Bakra na rozdíl od Sunnitů
- 5 základních pilířů: vyznávat jediného boha, modlit se předepsaným způsobem, dávat potřebným almužnu, alespoň jednou v životě navštívit posvátnou Mekku a dodržovat ramadán (= postní měsíc během kterého musí každý zdravý dospělý muslim držet od východu do západu slunce naprostý post- i žvýkání, kouření, sexu a pití
- základní náboženskou knihou je Korán
- k modlitbám se muslimové scházejí v mešitách- bez přístupu žen